

UTBILDNING OCH ARBETSVIDGNING GAV SÄNKT LÅNGTIDSFRÅNVARO OCH NYA YRKESROLLER.

Arbetsplats: Roland Gustavsson Grävmaskiner AB.

Kontaktperson: Roland Gustavsson telefon: 0221/21120.

Arbetstillsfondens
handläggare: Ewa Frisk, Västmanlands län.

Skribent: Tommy Eriksson.

Sammanfattning: Personalen inom anläggningsbranschen har djupt rotade yrkesroller. Detta har lett till att arbetsskador och sjukdommar uppstått på grund av ensidiga arbetsrörelser. Inom Roland Gustavsson Grävmaskiner AB ledde det till att en av den bästa maskinföraren var på väg att pensioneras. Genom utbildning samt arbetsrotation i samband med tidigareläggning av maskininköp, har personalens långtidsfrånvaro upphört och företagets produktivitet samt konkurrenskraft ökat.

Bakgrund.

Roland Gustavsson Grävmaskiner AB arbetar inom anläggningsbranschen sedan mer än 25 år. Företaget hyr ut enterperenadmaskiner med förare och medhjälpare. Flera avtal är flerårsavtal tex. lokal eldistributör och kommunen.

Flera anställda har arbetat länge i företaget och arbetat med äldre tungarbetade maskiner samt tunga manuella arbetsuppgifter som schaktning, grävning, kabelläggning och rörarbeten.

Sjukfrånvaron inom företaget var 1991 tio procent och personalomsättningen 5.

Företaget har hyrt en lokal en kväll i veckan för att göra lättare gymnastiska övningar och mjukgörande rörelser. Trots successivt utbyte av utrustning samt gymnastik hade flera anställda besvär i nack- skulderpartiet och detta gällde såväl maskinförar- som anläggningsgruppen. En av maskinförarna hade opererats i en axel och varit sjukskriven en längre tid. Återgången till arbetet försvårades när han inte klarade någon maskin och inga möjligheter fanns till omplacering inom företaget. Den anställde önskade dock inget annat, än att kunna återgå i sitt yrke.

Mål.

Målsättningen med arbetsplatsprogrammet var att få tillbaka den anställde som opererats till heltidsarbete samtidigt som antalet nya arbetssjukdommar sänktes.

Sjukfrånvaron i företaget skulle halveras under en ett-års period.

Genomförande.

I investeringsplan för grävmaskiner fanns en ny maskin upptagen för inköp om tre år. På marknaden hade då kommit en maskin försedd med knappstyrning av maskinrörelserna och en sådan inhyrdes för att utvärdera om den opererade maskinföraren klarade att manövrera fordonet. Provet utföll mycket positivt och beslut fattades om att tidigarelägga maskininköpet.

De olika yrkesgrupperna anläggningsarbetare och maskinförare hade stor skillnad i yrkesstatus och var och en höll på sitt. Efter information från företagshälsovården om nödvändigheten i att växla arbetsuppgifter erhöll anläggningsarbetarna utbildning till maskinförare och erhöll maskinförarbevis. Arbetsledaren erhöll fördjupad utbildning av sjukgymnast för att kunna leda avslappningsövningar och pausgymnastik. Samtliga anställda informerades om nödvändigheten till mikro-pausrörelser och instruerades i olika övningar.

Resultat.

Tidigareläggning av grävmaskininköpet har gjort att den opererade maskinföraren återgick i arbete och han har inte haft någon sjukdag på grund av värk i armar, nacke eller axlar.

Genom att bryta yrkesbarriärerna mellan maskinförare och anläggningsarbetare så har förutsättningarna för arbetsrotation ökat väsentligt. Personalen arbetar idag i lag två och två och försöker byta arbetsuppgifter några timmar varje dag. De tidigare anläggningsarbetarna överlåter dock maskinen till de mer garvade maskinförarna vid lite svårare grävningar. Förmodligen är detta ett övergående problem.

Roland Gustavsson framhåller vikten av att få tillbaka en av de bästa maskinförarna, samtidigt som den ökade kompetensen hos de anställda inneburit att konkurrenskraften ökat.

Antalet sjukskrivningsdagar inom företaget har sänkts från 23 per anställd och år 1991 till 2,4 under 1993 eller totalt i företaget 39 st och inom maskin- och anläggningsgruppen är långtidsfrånvaron helt borta.

Inga nya arbetssjukdommar har anmälts efter 1991.

Enär sjukfrånvaron sänkts har inga ersättningsanställningar på grund av frånvaro behövts.

Värdering/problem.

Yrkesstoltheten och den status som maskinförarna har haft gentemot anläggningsarbetarna, har varit ett problem för att genomföra arbetsväxling, men även de mer garvade maskinförarna börjar inse, att det inte är bra att sitta hela arbetsdagen i maskinen utan konstaterar att det är skönt med lite mer fysisk aktivitet några timmar per dag.

Roland Gustavsson, som alltid värnat om sin personal, har med tiden blivit ännu mer övertygad om vikten av god personalvård genom att återfå en av sina bästa maskinförare. Han jämför företaget med ett fotbollslag och anser att skall man prestera ett bra resultat måste hela laget vara i trim.

ISSN 1104-6449